

JEDOVNICKÝ ZPRAVODAJ

Winter Jedovnickzer Mühle.

156 In Anno 1756 dem Mächtig Fürsten inbetrachtung,
dass Jedownitzger Mühlhammer von dem abtgen sprinckl

LEDEN/ÚNOR 2013

Obsah

Informace z rady a zastupitelstva	3
Další důležité informace pro občany	5
Z policejních záznamů	7
Společenská kronika.....	9
Co se děje v mateřské škole	10
Z lavic základní školy	12
Novinky a zajímavosti ze ZUŠ	17
Děti a mládež.....	21
Historie.....	25
Duchovní sloupek	29
Pozvánky.....	30
Reklamy – inzerce.....	31

Hádanka na titulní stránce

Obrázek *Mgr. Jitky Vávrové* je tentokrát hádankou – kdo pozná, co to je? Kresba je téměř věrnou kopií obrázku Jindřicha Wankela. Podle informací jeho vnuka prof. Karla Absolona zanechal Wankel 10 kreseb (z toho 8 akvarelů), které mapují tok Jedovnického potoka. Absolon uvádí, že je Wankel připravoval pro publikaci, která nikdy nebyla vydána a (jen) výtah z ní zveřejnil Wankel r. 1882 ve svých slavných Obrazech z Moravského Švýcarska a jeho minulosti. Šest akvarelů bylo publikováno ve 2. dílu knihy K. Absolona *Moravský kras* (Academia, 1970). Napadlo mne poptat se po originálech v Moravském zemském muzeu, přesněji v Pavilonu Anthropos. Díky laskavosti *Mgr. Petra Kostrhuna* bylo v archivu 8 z těchto obrázků nalezeno. Nejsm si jist, zda tyto kresby nevznikly spíše „jen tak“ už v době, kdy MUDr. Wankel nastoupil

r. 1849 jako lékař knížecích salmovských hutí a zpočátku bydlel přímo v areálu jedovnické Hugonovy huti. Bohužel jsem nenašel údaj, kdy se přestěhoval do Blanska. K datování obrázků lze použít i to, že zachycují jedovnický větrný mlýn (existoval 1834-88), není tam rudický větrný mlýn (postaven 1865) a vidíme věž jedovnického kostela po požáru r. 1822 před opravou (r. 1873). Wankel, ač vlastenec, se nikdy nenaucil pořádně česky – svědčí o tom i popisky jeho kreseb. Nejdříve si patrně přímo v terénu udělal skicu tužkou a do ploch poznamenal, co kde je, aby doma věděl, jakou barvou skicu vybarvit. Poznámky a popisky jsou německé – na titulním obrázku, který zůstal jen ve skice, tak můžeme číst 4x Feld (pole), Lehm (hlína), Hutweide (pastvina). **Rozluštění hádanky najdete na str. 25.**

Josef Plch

JEDOVNICKÝ ZPRAVODAJ – LEDEN – ÚNOR 2013 / číslo 1, ročník XXIII

Dvuměsíčník Úřadu městyse Jedovnice – vychází zdarma. Uzávěrka tohoto čísla 21. 1. 2013.

Adresa redakce: Havlíčkovo nám. č. 71, 679 06 Jedovnice, tel. 516 528 213, fax. 516 442 722, e-mail: zpravodaj@jedovnice.cz

Šéfredaktor: Božena Ševčíková, zástupce šéfredaktora: *Mgr. Soňa Plchová*.

Redakce si vyhrazuje právo v případě potřeby příspěvky krátit a upravovat. Za obsahovou správnost materiálů zveřejněných ve Zpravodaji odpovídají autoři, nevyžádané příspěvky redakce nevrací.

Registrační číslo MK ČR E 11383. Tiskne Grafex s. r. o.

Uzávěrka příštího čísla (BŘEZEN - DUBEN) 18. 3. 2013

Ceník inzerce: plošná inzerce - 1000 Kč celostránková, 500 Kč polovina stránky, 250 Kč čtvrtina stránky; rádková inzerce - 60 Kč za 1 rádek, za každý další +20 Kč.

Informace z rady a zastupitelstva

Usnesení ze schůze Rady městyse Jedovnice č. 42 ze dne 26. 11. 2012

Na základě předložených zpráv a projednaných záležitostí:

Rada městyse schvaluje

- zadávací podmínky na výběr technického dozoru investora při stavbě sběrného dvora dle předloženého návrhu
- změny v Příkazu starosty č. 1/2012 Inventarizace 2012 dle předloženého návrhu
- přidělení bytu obce Krasová 1+1 3C2 K8 ve 3. NP na DPS Jedovnice A. Kuncové, Krasová
- Vnitřní předpis č. 6/2012 Pravidla pro poskytování nájmu bytu v domech zvláštního určení – v domě s pečovatelskou službou – a nájmu bezbariérových bytů na Zahradní 676 a 677 v majetku městyse Jedovnice včetně Kritérií pro posuzování žádosti o přijetí, dle předloženého návrhu
- nové znění Smlouvy o poskytování pečovatelské služby dle předloženého návrhu
- zrušení přípojky kabel. TV, žadatelé L. a I. Kocmanovi, Jedovnice
- zrušení přípojky kabel. TV, žadatel J. Gottvald, Jedovnice
- rozpočtové opatření č. 6/2012 dle předloženého návrhu
- odměnu ředitelce MŠ Jedovnice J. Kučerové dle předloženého návrhu

- odměnu řediteli ZŠ Jedovnice Mgr. M. Součkoví dle předloženého návrhu
- Dodatek č. 4 ke Smlouvě o nájmu nemovitostí a jejich zařízení a vybavení v úplném znění ze dne 25. 3. 2011 mezi městysem Jedovnice a Olšovcem s. r. o. Jedovnice dle předloženého návrhu

Rada městyse souhlasí

- s umístěním buňky na pozemku p. č. 2535/29, žadatel A. Formánek, Jedovnice, dle předloženého návrhu
- s vybudováním sjezdu a nájezdu pro objekt č. p. 114, žadatelé A. Kolář, Brno a P. Tužil, Adamov, dle předloženého návrhu

Rada městyse ruší

- usnesení č. 11/41 ze dne 08. 11. 2012

Rada městyse bere na vědomí

- informaci o dokončení opravy komunikace Habeš II. etapa
- informaci o provedené kontrole na vedení matričních knih a sbírek listin 15. 11. 2012, bez problémů
- informaci o využití budovy č. p. 44
- zápis z jednání komise kulturní ze dne 20. 11. 2012

Usnesení ze schůze Rady městyse Jedovnice č. 43 ze dne 10. 12. 2012

Na základě předložených zpráv a projednaných záležitostí:

Rada městyse schvaluje

- nájemní smlouvu na pronájem kulturního domu na pořádání 3 zábav v roce 2013, žadatel M. Res, Jedovnice, za podmínek roku 2012
- Odpisový plán dlouhodobého hmotného majetku na rok 2012 ZŠ Jedovnice, dle předloženého návrhu

- Hromadnou licenční smlouvu mezi městysem Jedovnice a OSA Praha dle předloženého návrhu
- podmínky pro plesovou sezónu 2013: nájemné sál KD 1.500 Kč, sál Chaloupky 900 Kč (částky bez DPH), prominutí poplatku ze vstupného, povolení výjimky z obecně závazné vyhlášky č. 5/2005 O pořádání veřejných produkcí – prodloužení akcí do 02 hodin, úhrada rozbitého inventáře, úhrada vyčištění ubrusů dle skutečnosti, příspěvek na výzdobu sálu 300 Kč

- výši poplatku za zřízení přípojky kabel. TV, která je 3.500 Kč bez DPH (v bytovém domě 2.500 Kč bez DPH), s účinností od 1. 1. 2013
- přidělení bytu 1+1 ve 2. NP v DPS J. Knechtové, Jedovnice

Rada městyse souhlasí

- se stavbou vodovodní přípojky na pozemku p. č. 2584/6, který je v majetku městyse, žadatel P. Odehnal, Blansko, dle předloženého návrhu
- se stavbou sklepa, žadatel P. Ondráček, Jedovnice, dle předloženého návrhu
- se stavbou balkonu, žadatelka J. Borková, Jedovnice, dle předloženého návrhu
- s provedením vstupu do provozovny, žadatel M. Holásek, Jedovnice, dle předloženého návrhu

- s tiskem Jedovnického zpravodaje dle předloženého návrhu

Rada městyse bere na vědomí

- prodloužení lhůty Registračního listu pro vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace na Sběrný dvůr odpadu Jedovnice dle předloženého návrhu
- žádost o místo na garáž, žadatelka A. Kocmanová, Jedovnice
- sdělení SVAK Boskovice k aktuálnímu stavu připravované stavby Jedovnicko – intenzifikace ČOV a kanalizace v obcích Jedovnice, Krasová, Rudice a Senetářov
- zápis z jednání komise sociálně zdravotní ze dne 3. 12. 2012

Usnesení ze schůze Rady městyse Jedovnice č. 44 ze dne 31. 12. 2012

Na základě předložených zpráv a projednaných záležitostí:

Rada městyse schvaluje

- na základě usnesení zastupitelstva městyse č. 19/8 ze dne 13. 12. 2012 rozpočtové opatření č. 7/2012 dle předloženého návrhu

Usnesení ze schůze Rady městyse Jedovnice č. 45 ze dne 3. 1. 2013

Na základě předložených zpráv a projednaných záležitostí:

Rada městyse schvaluje

- bezplatný pronájem sálu Chaloupky a osvobození od poplatku ze vstupného, žadatel Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko Jedovnice, na Tříkrálový koncert 5. 1. 2013
- Vnitřní směrnici č. 1/2013 – Směrnici o tvorbě a použití sociálního fondu na rok 2013

- se stavbou zahradní chatky na náradí a oplocením pozemku, žadatelka D. Nejezchlebová, Jedovnice, dle předloženého návrhu
- se stavbou rekreačního objektu, žadatel Ing. E. Volf, Blansko, dle předloženého návrhu
- s uspořádáním závodů GT Železný býk 2013 dne 22. 6. 2013, žadatel GALANT Brno

Rada městyse bere na vědomí

- konání Tříkrálového koncertu 5. 1. 2013 pořádaného Junákem – svazem skautů a skautek ČR, středisko Jedovnice

Rada městyse souhlasí

- se stavebními úpravami RD, žadatelka A. Zbořilová, Brno, dle předloženého návrhu

Usnesení č. 19 ze zasedání Zastupitelstva městyse Jedovnice ze dne 13. 12. 2012

Na základě předložených zpráv a projednaných záležitostí Zastupitelstvo městyse Jedovnice:

1. schvaluje zapisovatelku paní Marii Gabrielovou, tajemnici ÚM

2. schvaluje ověřovatele zápisu Michala Prauseho a Jaroslava Charvátu
3. schvaluje program zasedání dle předloženého a doplněného návrhu
4. schvaluje Smlouvu č. 014130002787/001 o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemenu na parcele č. 851/1 v k. ú. Jedovnice, která je majetkem městyse, mezi městysem Jedovnice a E. ON Distribuce, a. s., České Budějovice, dle předloženého návrhu, a pověřuje starostu podpisem smlouvy
5. schvaluje bezúplatný převod části pozemku p. č. 2454/8 v k. ú. Jedovnice vlastníka Česká republika do majetku městyse Jedovnice
6. schvaluje Obecně závaznou vyhlášku městyse Jedovnice č. 3/2012 O místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů dle předloženého návrhu a pověřuje starostu a místostarostu jejím podpisem
7. schvaluje rozpočtové opatření č. 6/2012 dle předloženého návrhu
8. deleguje na radu městyse pravomoc zastupitelstva městyse schválit rozpočtové opatření č.7/2012 dle skutečného stavu příjmů a výdajů v prosinci 2012
9. schvaluje rozpočtové provizorium městyse pro rok 2013 dle předloženého návrhu
10. ukládá radě městyse zajistit hospodaření městyse dle schváleného rozpočtového provizoria pro rok 2013 při nepřekročení celkových výdajů
11. ukládá radě městyse a předsedovi finančního výboru připravit návrh rozpočtu městyse pro rok 2013 a předložit ho k projednání a schválení zastupitelstvu městyse
12. ukládá starostovi městyse svolat před zveřejněním návrhu rozpočtu do 10. 2. 2013 jednání volebních subjektů ke stanovení návrhů investičních a neinvestičních akcí na rok 2013. Pro jednání připravit jmenovitý seznam investičních a neinvestičních akcí projednaný při sestavování rozpočtu na rok 2012 doplněný o požadavky na rok 2013
13. schvaluje přijetí účelové neinvestiční finanční podpory z rozpočtu JMK ve formě dotace pro JSDH ve výši 22.200 Kč
14. schvaluje přijetí účelové neinvestiční finanční dotace z rozpočtu JMK na akceschopnost pro JSDH ve výši 13.140 Kč

Další důležité informace pro občany

Poplatky za rok 2013

Poplatky za rok 2013 se vybírají vždy v **pondělí a ve středu od 8.00 do 11.00 hodin a od 12.00 do 17.00 hodin**. V úterý, ve čtvrtek a v pátek se poplatky nevybírají!

Poplatek za psa 200,- 400,- 1000,- Kč/rok (dle příslušné sazby) – splatnost **do 31. 3. 2013**.

Poplatek za odpad 600,- Kč na osobu a rok – splatnost **do 30. 9. 2013**.

Poplatek za KTV – 968,- Kč za rok - splatnost **do 30. 9. 2013**.

Platby si můžete rozložit na více splátek, při platbě v hotovosti si nachystejte částku přesně.

Je nutné dodržet termíny splatnosti. Včas nezaplacené poplatky může správce navýšit až na trojnásobek.

Při platbě převodem dodržte správné variabilní symboly, o které si můžete napsat na e-mail: kultura@jedovnice.cz

Upomínka:

Stále ještě nejsou odevzdány všechny vyplněné formuláře k přiznání poplatku za odpad a psy. Formuláře byly doručeny ve zpravodaji prosinec 2012. Žádáme vás o odevzdání v co nejkratším termínu.

Božena Ševčíková

Jak se starat o komíny – rady Společenstva kominíků ČR

První zprávy o českých kominicích (tenkrát nazývaných „mestkominové“) jsou z roku 1572. První kominický cech byl založen v ČR v roce 1626. Přibližně do poloviny devatenáctého století se kominíci starali o komíny hlavně z hlediska protipožární prevence. O škodlivosti oxidu uhelnatého (chemická značka CO) se tenkrát mnoho nevědělo. CO je plyn, který se váže lépe než kyslík na červené krevní barvivo a velice rychle tak dokáže způsobit smrt i při ne zrovna silných koncentracích. Proto se postupem času začali kominíci starat o spalinové cesty (komíny, kouřovody, zkrátka všechny konstrukce sloužící pro odtah spalin od všech druhů a typů spotřebičů) nejen z hlediska požární, ale i z hlediska provozní bezpečnosti.

Společenstvo kominíků České republiky (SKČR) je dobrovolným profesním sdružením založeným v r. 1990 s počtem přibližně 800 členů. SKČR má dlouhodobé praktické zkušenosti s podnikáním v kominickém řemesle, kde nekvalitně provedené práce v rámci poskytované služby mohou vést až k vážným bezpečnostním důsledkům. Poskytuje poradenské služby občanům, přičemž služby menšího rozsahu jsou poskytovány zdarma, služby vyžadující větší pracnost pak za úplat. Pro své členy potom zajišťuje celoživotní odborné vzdělávání. Se státní správou spolupracuje na tvorbě předpisů technických i právních. SKČR je dlouholetým aktivním členem Evropské federace kominických mistrů, Hospodářské komory ČR, členem Svazu podnikatelův oboru technických zařízení a úzce spolupracuje s profesionálními i dobrovolnými hasiči.

Jak se starat o spalinové cesty

Platným právním předpisem, který stanoví podrobnosti při péči o spalinové cesty, je Nařízení vlády č. 91/2010 Sb. o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv.

Nařízení vlády obecně upravuje řadu technických podrobností, které vycházejí z úpravy dané zákonem (zejména zákonem o požární

ochraně nebo stavebním zákonem). Jedná se například o stanovené technické podmínky požární ochrany pro navrhování, výstavbu nebo užívání staveb (§ 24 zákona o požární ochraně a navazující vyhláška č. 23/2008 Sb.), a dále o zákonem uloženou povinnost fyzické osoby počínat si tak, aby při provozu komína a kouřovodu (obecný pojem „spalinová cesta“) a spotřebiče paliv nedocházelo ke vzniku požáru. Z pohledu stavebního je to zejména konstrukční provedení spalinové cesty (povinnost následné revize spalinové cesty) a podmínky pro zajištění bezpečného způsobu vytápění, včetně odvodu spalin.

Nařízení vlády je z hlediska předmětu úpravy zaměřeno na právnické osoby, podnikající osoby a fyzické osoby.

Vymezuje podmínky, po jejichž splnění lze provoz spalinové cesty a spotřebiče paliv považovat za vyhovující z hlediska požární bezpečnosti a bezpečnosti života a zdraví (například v oblasti kontroly, čištění a revize spalinových cest).

Nařízení se současně vymezuje i vůči právní úpravě, která sleduje „provoz“ spalinové cesty z hlediska požadavků životního prostředí.

Čištění a kontroly spalinových cest

Každý občan si dnes ve svém domě může spalinové cesty sloužící pro odtah spalin od spotřebičů na pevná (tuhá) paliva o výkonu do 50 kW čistit svépomocí. **Jedenkrát do roka je však třeba zajistit jejich kontrolu prostřednictvím odborně způsobilé osoby - kominíka (vlastníka živnostenského listu v oboru kominík, jehož kopii by měl kominík předložit).** Kominík je povinen provést kontrolu podle předepsaného technologického předpisu, to znamená nejméně na místě fyzicky provedenou kontrolu kouřovodu, komínového průduchu, kontrolních, vybíracích a vymetacích otvorů a o takto provedené kontrole vystavit zprávu podle vzoru uvedeného ve jmenovaném Nařízení vlády. V tomto nařízení jsou stanoveny i lhůty pro čištění a kontrolu spalinových cest sloužících pro odtah spalin od spotřebičů na plynná

a kapalná paliva. Kontrola spalinových cest je tedy kontrola, která se opakuje periodicky a je zaměřena především na zajištění provozní a požární bezpečnosti provozovaných spotřebičů a spalinových cest.

Revize spalinových cest se provádí v následujících případech:

- Před uvedením spalinové cesty do provozu nebo při každé stavební úpravě komína,
- Při změně druhu paliva připojeného spotřebiče paliv,
- Před výměnou nebo novou instalací spotřebiče paliv,
- Po komínovém požáru
- Při vzniku trhlin ve spalinové cestě, jakož i při vzniku podezření na výskyt trhlin ve spalinové cestě

Revizi spalinové cesty provádí odborně způsobilá osoba, kterou je „Revizní technik spalinových cest“ (do konce roku 2014 ještě platí i odbornosti získané před platností nařízení a to jsou: „Revizní technik komínů“ a „Specialista bezpečnosti práce - revizní technik komínových systémů“).

Rada na závěr

Pokud ještě nemáte svého kominíka, obraťte se na zástupce SKČR, nebo navštivte internetové stránky SKČR. Bráníte se tím proti falešným „kominíkům“.

Společenstvo kominíků ČR

Kafkova 8, 160 00 Praha 6

Tel: 224 321 080, www.skcr.cz

Jihomoravský kraj — Stanislav Kala

Tel.: 777 034 931, skcr.jm@seznam.cz

Z policejních záznamů

Zpráva o činnosti Policie Městse Jedovnice za období od 19. 11. 2012 do 19. 1. 2013

Obecní policie řešila v uplynulém období následující události :

- Žádost ekonomického odboru, ohlašovny úřadu městse Jedovnice ke zjištění trvalého pobytu. Zjištěné informace obratem zaslány žadateli.
- 2 případy odchyty zatoulaných psů. Provedeno následné předání majitelům. Přestupky porušení OZV - vyřešeno uložením blokové pokuty.
- Přijato oznámení o poškození osobního motorového vozidla na ulici Na Kopci. Po provedeném šetření na místě zjištěn řidič vozidla, který se zcela nevénoval řízení a nacouval do zaparkovaného vozidla. Oznamovatel se na místě s řidičem dohodl o vyrovnání způsobené škody. K přestupku sepsán úřední záznam.
- 2x případ nouzového signálu na místní pobočce pošty. Na místě zjištěno, že se jedná o planý alarm. O provedeném opatření vyrozuměn dozorčí OO PČR Blansko a sepsán úřední záznam.
- 1x případ oznámení o vloupání do osobního motorového vozidla u hotelu Terasa.

Po provedeném šetření a zjištění stavu věci byla na místo vloupání přivolána hlídka OO PČR Blansko z důvodu podezření ze spáchání trestného činu krádeže. Věc na místě předána.

- 2x nález čepice na Havlíčkově náměstí - následně předána majiteli a na ul. Kopeček - uložena na služebně OPMJ k vyzvednutí.
- Případ poškození zábradlí na místní komunikaci na ul. Barachov řidičem, který z místa havárie ujel. Následným šetřením bylo strážníky vozidlo vypátráno. Věc byla předána k šetření Dopravním nehodám ÚO PČR Blansko-Vyškov. K věci sepsán úřední záznam a provedena fotodokumentace.
- 4x nález klíčů na ul. U Hrubé lípy, Zahradní, Nad Rybníkem a Podhájí. Klíče uloženy na služebně OPMJ. Nálezy uveřejněny na infokanále.
- 1x nález pánské peněženky s osobními doklady a finanční hotovostí na Havlíčkově náměstí. Věci předány majiteli, sepsán úřední záznam.

- 2x žádost Městského úřadu Blansko o zjištění skutečností k zájmové osobě.
- 5x případ rušení nočního klidu zábavnou pyrotechnikou - porušení OZV. Přestupky vyřešeny na místě domluvou.
- Příklad poškození odpadkového koše na Havlíčkově náměstí zábavnou pyrotechnikou. Strážníci po krátkém pronásledování pachatele přestupku zadrželi. Věc vyřešena následně uhrazením způsobené škody ve výši cca 2.000 Kč a uložením blokové pokuty. Spis uložen na služebné OPMJ.
- Příklad oznámení porušení OZV 1/2010 - volně pobíhající psi, kteří ohrožovali zdraví dětí při sáňkování. Přestupek byl na místě vyřešen s majitelem psů formou napomenutí. V případě opakování bude věc oznámena do pořádkové komise MěÚ Blansko. K věci sepsán úřední záznam.
- Asistence strážníků při zranění staršího muže a zásahu Rychlé zdravotní služby Nemocnice Blansko na ulici Podhájí. K lehkému zranění došlo vlivem uklouznutí na ujetém sněhu. Muž byl převezen do nemocničního zařízení k podrobnému vyšetření.
- Asistence při dopravní nehodě vozidla a chodce, která se stala na Havlíčkově náměstí. Na místo přivolána hlídka Dopravních nehod ÚO PČR Blansko-Vyškov, která si věc na místě převzala k dalšímu šetření.
- 3x oznámení o dopravním přestupku na MěÚ Blansko - oddělení dopravních správních agend řídičů, kteří v k. ú. Jedovnic spáchali dopravní přestupek a s vyřešením přestupku na místě nesouhlasili.
- 4x případ rušení nočního klidu na Havlíčkově náměstí - hlasitý zpěv při návratu ze společenské akce a z restaurací. Přestupky vyřešeny na místě domluvou nebo blokově.
- 34 přestupků v dopravě - vyřešeno uložením blokové pokuty - 19x překročení maximální povolené rychlosti v obci, 11x zákaz zastavení a stání, 4x parkování na chodníku a travnatém pásu.
- 12 přestupků ve veřejném pořádku - 9x rušení nočního klidu, 1x znečištění veřejného prostranství - ukládání domovního odpadu mimo určené místo, 3x porušení OZV - vyřešeny blokově a domluvou.

Luděk Kolář – velitel Obecní policie městyse Jedovnice

Z policejního zápisníku

Oslava nového roku skončila tragédií

Smrtí devatenáctiletého mladíka skočila oslava příchodu Nového roku v Jedovnicích. Mladík kolem půl druhé hodiny ranní 1. ledna 2013 bez cizího zavinění upadl nejprve na konferenční stůl, kde se rozbila jedna ze sklenic. Střepy z ní se zabodnuly mladíkovi do krku a následkům vážných zranění následně podlehl.

Pobral kola

Dvě horská jízdní kola značky Sprinter si odnesl dosud nezjištěný pachatel z objektu bývalé pily v Jedovnicích. Zloděj urazil v přes-

ně nezjištěné době mezi 6. až 7. prosincem zámek vstupních vrat objektu a kola odnesl neznámo kam. Způsobil škodu za víc jak 10 tisíc korun.

Zřejmě chtěl vařit nebo topit

Deset propan-butanových lahví si odnesl neznámý lapka ze zamřížované klece na benzinové čerpací stanici v Jedovnicích. Využil zřejmě tmy a v noci na 21. prosince přestříhl visací zámek a plně lahve ukradl. Způsobil tak škodu za více jak 7 tisíc korun.

*por. Mgr. Iva Šebková,
tisková mluvčí Policie ČR*

Společenská kronika

Jubilanti

Blahopřejeme všem jubilantům, kteří oslaví narozeniny v měsíci lednu a únoru 2013.

Přejeme jim pevné zdraví, štěstí a spokojenost do dalších let života.

Leden

- 5. 1. Marie Gottwaldová, U Hrubé lípy 618
81 roků
- 6. 1. Marie Farlíková, Zahradní 676
84 roků
- 8. 1. Vlasta Julínková, Brněnská 93
87 roků
- 12. 1. Alena Klímová, Za Kostelem 440
83 roků
- 12. 1. Milada Zouharová, Za Kostelem 448
84 roků
- 12. 1. Jindřiška Knechtová, Tyršova 323
87 roků
- 13. 1. Petr Bílek, Tyršova 740
88 roků
- 18. 1. Alois Kunc, Tyršova 325
83 roků
- 25. 1. Emilie Chalupová, Habeš 212
81 roků
- 26. 1. Rudolf Vymazal, Jiráskova 371
81 roků
- 27. 1. Libuše Pavléková, Havlíčkovo nám. 25
84 roků

Únor

- 3. 2. Alois Tomášek, Zahradní 699
84 roků
- 3. 2. Drahomíra Němcová, Zahradní 699
91 roků
- 9. 2. Irena Málková, Za Kostelem 490
80 roků
- 10. 2. Zděna Fleková, K Propadání 143
81 roků
- 12. 2. Milan Jedlička, Zahradní 699
81 roků
- 16. 2. Alois Kopřiva, Zahradní 699
83 roků
- 20. 2. Oldřich Vančura, Nad Rybníkem 524
81 roků

- 29. 2. Marta Nezvalová, Na Kopci 636
85 roků

Pro informaci občanům:

KPOZ oznamuje, že od 1. 1. 2013 navštěvuje pouze jubilanty 80 roků a starší.

Vítáme mezi námi

První miminko s trvalým pobytem v Jedovnicích narozené v roce 2013 je holčička Barbora Doleželová, Jedovnice, Za Kostelem 450.

Narodila se ve čtvrtek 10. 1. 2013 manželům Mgr. Marii a Pavlovi Doleželovým. Přejeme všem hodně radosti a štěstí.

*Zdeňka Nečasová,
matrikářka ÚM Jedovnice*

Z činnosti komise pro občanské záležitosti

Počátkem ledna projednávala komise rozvrh své činnosti na letošní rok ve vztahu k významným výročím jedovnických občanů.

V průběhu roku členové komise projeví pozornost k jubileu osobním blahopřáním a malým dárkem občanům vyššího věku.

K 1. lednu 2013 bylo evidováno 2725 občanů s trvalým pobytem v Jedovnicích. Z toho 1377 žen a 1348 mužů.

Věk	Ženy	Muži	Celkem
80	7	4	11
81	11	10	21
82	7	1	8
83	8	8	16
84	13	3	16
85	3	1	4
86	5	0	5
87	6	3	9
88	7	4	11
89	4	0	4
90	1	0	1
91	6	2	8

Věk	Ženy	Muži	Celkem
93	0	1	1
99	1	0	1
Celkem	79	37	116

Další pozorností k občanům je blahopřání a zajišťování slavnostního obřadu k jubilejním (stříbrným, zlatým, diamantovým) svatbám. Protože v matrice jsou evidovány pouze sňatky, které byly uzavřeny v Jedovnicích, zájemci, kteří vstoupili do manželství někde jinde a chtějí si připomenout tento svůj slavnostní den, musí o tom uvědomit paní matrikářku a komise obřad ráda zajistí.

Ivo Máčel, člen KPOZ

Co se děje v mateřské škole

Zápis dětí do mateřské školy Jedovnice

Zápis do MŠ Jedovnice pro školní rok 2013/2014 proběhne ve středu 17. dubna a ve čtvrtek 18. dubna v I. budově školky.

Dítě se do mateřské školy přijímá na základě: žádosti rodičů

evidenčního listu dítěte

Na základě těchto dokumentů může ředitelka školy vydat rozhodnutí.

Do přijímacího řízení budou zařazeny jen zcela vyplněné žádosti. Evidenční listy musí být doplněny o vyjádření pediatra, kterého dítě navštěvuje.

Přijímány budou děti zdravé a řádně očkované.

Další dokumenty, které potřebujete k zápisu: Rodný list dítěte, občanský průkaz zákonného zástupce s trvalým pobytem v Jedovnicích, popřípadě další dokumenty mající vliv na rozhodnutí o přijetí (viz kritéria).

K zápisu přijdou rodiče s dítětem, které chtějí do MŠ umístit. V celém týdnu od 25. února

do 1. března si můžete vyzvednout v MŠ tiskopisy potřebné k zápisu a zvolit den a čas zápisu. Tyto tiskopisy a časový rozpis zápisu budou pro zájemce o předškolní vzdělávání v MŠ Jedovnice stále k dispozici ve třídě Kapříků, a to až do samotného zápisu (17. a 18. dubna). Více informací naleznete na našich stránkách www.msjedovnice.cz.

Těšíme se na nové holky a kluky!

Na jaké akce zveme děti MŠ společně s rodiči: Edukativně stimulační skupinky pro předškoláky, které budou probíhat v MŠ 2x týdně od 11. února do 25. března. Jedná se o přípravu na roli školáka formou individuálního, intenzivního a zároveň zábavného tréninku, pod vedením speciálního pedagoga a paní učitelky z MŠ a ze ZŠ.

Těšíme se na vás! Za kolektiv zaměstnanců Jitka Kučerová

Tříkrálový průvod z mateřské školy do Betléma 9. ledna 2013

Vánoční svátky utekly jako voda, Silvestrovské veselí je to tam... Avšak my ve školce se máme stále na co těšit! A tak hned, co v dětech pomalinku odezněly dojmy z nadílek a barevných

ohňostrojů, už tu byly zážitky nové – tříkrálové. O slavných mudrcích jsme si povídali, tvořili jejich podobizny, zpívali a hráli si na ně. V dětských očkách se dalo vyčíst, že vlastno-

ručně vyrobená papírová koruna je nad všechny poklady světa. S ozdobou na hlavě a nadšením sobě vlastním děti překonávaly rozpálený pouštní písek, přeskakovaly obrovské kameny, brodily se bažinami, lezly po nejvyšších horách, bloudily temnými lesy (rozumějte kostky, říční kameny, relaxační podložky, lavičku a kužely), aby stanuly před čerstvě narozeným Ježíškem (panenkou uloženou v provizorních molitanových jesličkách). Jakoby se skutečně proměnily na Kašpara, Melichara a Baltazara. Vrcholem pak byl slavnostní Tříkrálový průvod. Nadšení dětí umocňoval čerstvě napařovaný, ač pomalu, ale jistě tající sníh. Nicméně

i nyní se ukázalo, že děti se prostě umějí radovat i z maličkostí. Cestou si s chutí všimaly každého nápisu K+M+B+2013, ale samozřejmě především objevovaly vlastnosti mokrého sněhu.

Než jsme se nadáli, odbíjela desátá hodina a my stanuli v cíli – před branami kostela sv. Petra a Pavla, kde nás ochotně a laskavě přivítal pan farář Václav Trmač. Společně jsme si zazpívali nejznámější koledy a vyslechli poutavý, poučný příběh. Po prohlédnutí Betlému si každý mohl zazvonit na zvoneček a něco si přát. Kéž by se jim jejich přáníčka splnila!

Za děti a paní učitelky Veronika Němcová

Zahájení divadelní sezóny v mateřské škole

Děti z divadelního kroužku pod vedením paní učitelky Dostálové a Zouharové vystoupily před Vánoci s představením „**V hlavní roli vlk**“. Pod tímto názvem se schovaly hned tři známé pohádky. Jednou z nich byla „O třech prasátkách“.

Ve středu 12. 12. 2012 bylo vše připraveno: kulisy, kostýmy, účinkující... V hledišti bylo plno, a tak naši malí herci úspěšně zahájili v pořadí již pátou divadelní sezónu mateřské školy.

Fotografie: Jůlinka, Jolanka a Magdalénka jako tři prasátka

Filípek a Verunka jako vlk a Karkulka

Děti v brněnském divadle Radost

Na začátku nového roku 2013 jsme se vydali do Brna, abychom se podívali, jak stejnou pohádku hrají **profesionální herci v divadle Radost**. Název představení zněl „**Tři čuníci nezbedníci**“. Děti se velmi těšily. Obavy měly jen z vlka. Proslýchalo se o něm, že je strašidelný, má velkou sílu a brousí si zuby na čuníky. Vše začalo veselou písničkou - představením prasátek Pašíka, Vašíka a Boubelky, hrdinů známé pohádky. Zápletka byla stejná jako ta naše: aby se prasátka nestala kořistí vlka, musí si postavit bezpečný domeček. Sláma, dřevo nebo kámen budou tím pravým materiálem? Děti se výborně bavily. Když se objevil na scéně vlk, diváci v prvních řadách se zabořili hluboko do svých sedadel. Napětí bylo velké. Některé děti se raději přesunuly k paní učitelce. Vlk pouštěl hrůzu, ale za chvíli jsme pochopili, že moc chytros-

ti nepobral a s chutí se mu zasmáli. Představení nechyběl vtip, napětí, veselé písničky, pouučení a samozřejmě dobrý konec. Jen pro pořádek: nejchytřejší a nejpracovitější byla Boubelka, která postavila domeček z kamene a zachránila tak sebe i své dva kamarády, Pašíka a Vašíka, před vlkem.

Takže, chtělo to dobrý nápad a poctivou práci. Kéz se s obojím setkáváme co nejčastěji.

Indicie pro ty, kteří nenavštívili divadlo v MŠ a chtějí vědět, jaké byly zbývající dvě pohádky: 1. indicie - červený čepeček, bábovka a víno; 2. indicie - neposlušnost, kovář, upilovat.

Další divadelní představení, kterým se děti z mateřské školy veřejnosti představí, připravujeme na první jarní měsíc.

Jitka Kučerová

Z lavic základní školy

Střípky ze života školy

PROSINEC 2012

5. 12. Návštěva ekologické výstavy na zámku Křtiny – 4. ročníky (Smejkalová, Svobodová, Souček)
6. 12. Okresní finále florbalového turnaje mladší žáci v Blansku (Srnc) Mikulášská nadílka v tělocvičně (Němec)

10. 12. Kulturní vystoupení v Ústavu pro slabozraké – 4. ročníky (Smejkalová, Svobodová, Souček)
11. 12. Účast v televizním pořadu – 5. ročníky (Kolářová, Teturová)
12. 12. Volba Missáka ZŠ Jedovnice – 9. ročník (Němec)
13. 12. Krajský florbalový turnaj mladší žáky – ně Brno – 3. místo (Hrazdírová)

- Okresní kolo šachového turnaje Jedovnice (Němec, Souček)
Soutěž matematika-fyzika, 8. ročníky – 4. místo (Souček)
14. 12. Preventivní program HASÍK – 2. ročník
17. 12. Preventivní program HASÍK – 6. ročníky
Soutěž v aerobiku sdružení CIRSIUM (Zábranová)
19. 12. Kulturní vystoupení v DPS Jedovnice – 4. ročníky (Smejkalová, Svobodová, Souček)
20. 12. Celoškolní vánoční projekt Zimní inspirace
21. 12. Vánoční koncert skupiny Kaštánci

LEDEN 2013

10. 1. Porada ředitelů a výchovných poradců (Souček, Šiblová J.)
14. 1. Lyžařský výcvikový kurz 1. stupeň Olešnice (Šiblová H.)
17. 1. Soutěž matematika-fyzika, 7. ročníky (Souček)
21. 1. Lyžařský výcvikový kurz 2. stupeň Jeseníky (Hrazdírová, Srnec)
24. 1. Odborný seminář ICT (Vávra)
Návštěva MŠ Jedovnice v 1. ročníku (Fajfrová)
30. 1. Florbalový turnaj sdružení CIRSIUM (Srnec)
31. 1. Zápis žáků do 1. ročníku školního roku 2013/2014

-MS-

Jedovnická základka v televizi

Jedenáctého prosince nám pátákům a vybraným dětem z naší školy skončilo vyučování asi o hodinu dříve. Naše škola byla vybrána do soutěžního pořadu České televize Věříš si. Nastoupili jsme do autobusu a těšili se, jaké to tam bude. Když jsme přijeli do Brna, naše kroky mířily k budově České televize, kde jsme předali našeho vybraného soutěžícího Dana.

A nám ostatním zbýval ještě nějaký čas, tak nás paní učitelky zavedly na náměstí Svobody, kde probíhaly Vánoční trhy. Tam jsme zazvonili na zvoneček, prohlédli si vyřezávaný betlém a ozdobený vánoční strom. Potom jsme se vrátili do České televize, převlékli jsme se a dostali jsme od paní asistentky několik pokynů, jak se máme chovat. Teprve pak jsme se šli usadit do místnosti, kde se celý pořad natáčel.

Hned jsme poznali našeho soutěžícího Dana v modrém tričku. Posadili jsme se na tribunu a čekali na začátek natáčení. Začalo to příchodem moderátorky do studia po schodech, vedle kterých jsme seděli a poté následovali všichni soutěžící včetně Dana. Soutěžící v žlutém tričku se jmenoval Matyáš, v zeleném tričku Jirka, v červeném tričku Eliška a v modrém už nastoupil náš Dan.

První soutěží byla zahříváčka, jako druhý následoval triatlon, na který si museli všichni

vsadit svoje body. Nejdříve jeli na veslovacím trenážeru, dál museli pomocí lžičky a ping-pongové pátky dostat míček do tenké skleničky a jako poslední skládali velkou skládačku. Ale jak se ukázalo, žádnému soutěžícímu se nepodařilo úspěšně dokončit celý triatlon. Následující část natáčení byl kvíz tři z devíti. Dohromady dostali devět otázek, na které museli správně odpovědět. Tuto disciplínu vyhrál Matyáš, ale ani Dan nebyl pozadu.

Teď už mohla rozhodnout jen poslední soutěž. My jako diváci jsme měli malou přestávku na pití nebo jídlo. Po přestávce jsme se usadili a fandili při virtuální hře. Náš spolužák Dan se dostal až do užšího finále, ale místo bandity sestřelil jednu princeznu, takže se mu body odečetly.

V konečném pořadí skončila Eliška čtvrtá, Matyáš třetí, náš Dan na druhém místě a vítězem se stal Jirka. Po závěrečném superfinále s námi pan režisér natáčel ještě několik potlesků a detailních záběrů.

Vykřičení, unavení, ale velmi spokojení jsme nasedli do autobusu směr Jedovnice.

Byl to pro nás úžasný zážitek.

Mgr. Yvona Kolářová ve spolupráci se žáky 5. ročníku

Zimní inspirace

To je název dvoudenního celoškolního projektu, který proběhl na ZŠ Jedovnice poslední dva dny školního vyučování v roce 2012.

Ve čtvrtek 20. prosince pracovali žáci se svými třídními učiteli ve svých třídách a jejich úkolem bylo vytvořit nápadité, pestré a pokud možno vodě a sněhu odolné vánoční ozdoby. Tyto vyrobené ozdoby poté umístili na předem určená místa v Jedovnicích, aby udělali radost nejen všem obyvatelům Jedovnic, ale i těm, kteří Jedovnicemi jen projíždějí.

Jak se to našim dětem podařilo, může nejlépe posoudit ten, kdo se přišel na vyzdobené Jedovnice podívat. Celý náš vánoční den vyvrcholil obědem, který probíhal ve zcela netradičním duchu – byl podáván formou švédského stolu. Pozvání přijal pan kuchař z prestižního luhačovického hotelu, který pro žáky připravil krátkou přednášku o správném stolování, prostírání, chování u svátečního stolu a také se podílel na přípravě a distribuci všech pokrmů. Asi si málokdo dokáže představit, co to je připravit švédský stůl pro 320 strávníků, ale nám se to podařilo. Každé dítě si mohlo vybrat smažený vepřový řízek, smažený kuřecí řízek, smažený sýr, špagety, párek v listovém těstě... A jako přílohy hranolky, krokety, bramborový salát, pečivo, ovoce, zeleninu. Nechyběly ani 4 druhy zákusků a studená kuchyně – jednohubky, obložené mísy.

Chtěli bychom poděkovat nejen paním kuchařkám, ale i paním uklízečkám a paním učitelkám, které se do přípravy švédských stolů zapojily, protože každá z nich místo toho, aby doma finišovala s předvánočními přípravami, věnovala svůj čas dětem naší školy, neboť vše na švédský stůl bylo nutné předpřipravit již ve středu.

Páteční den začal již tradiční krásnou vánoční atmosférou – již od brzkých ranních hodin dýchla na příchozí žáky i rodiče, díky rozsvíceným svíčkám po celém schodišti, předvánoční atmosféra. Mohli si chvilku odpočinout od každodenních starostí a zaposlouchat se, případně si zazpívat u školního vánočního stromku vánoční koledy společně s učiteli, žáky a našimi hudebníky - akordeonistkou Jitkou Langrovou a jejími žáky. Během půl hodinky byl prostor u stromku zcela zaplněn všemi spontánně zpívajícími žáky, učiteli a ostatními návštěvníky školy.

Od 8 hodin pokračovaly vánoční besídky ve třídách s předáváním dárků a od 10 hodin jsme již byli všichni v kulturním domě, kde byl pro nás připraven koncert dětské skupiny Kaštánci.

Celý vánoční projekt se nám díky aktivnímu zapojení všech pracovníků školy velmi zdařil a odměnou nám všem byly děti spokojeně odcházející na vánoční prázdniny.

Mgr. Světlana Štěpánková

Návštěva ústavu v Chrlicích

V prosinci letošního roku rozdávali žáci čtvrtých ročníků radost v podobě pásma plného koled a vánočních básní.

Nejdříve odjeli do Chrlic do Ústavu sociální péče pro zrakově postižené popřát krásné vánoční svátky. Společně s pátáky vyrobili krásná přáníčka a připravili si kulturní program, ve kterém zazněly vánoční koledy a básně. Doprovodili se na hudební nástroje – např. varhany, klarinet, trubku či housle. Seznámili se také s prostředím, ve kterém klienti tohoto zařízení žijí.

V tomto duchu – přinášení sváteční atmosféry – pokračovali žáci 19. prosince, kdy navštívili DPS v Jedovnicích. Zde s podobným progra-

mem potěšili naše jedovnické seniory a předali jim drobné dárky, které pro ně vyrobili.

Mgr. Blanka Svobodová

Missák ZŠ Jedovnice

Na předposlední čtvrteční podvečer se těšilo mnoho žáků. Očekávali, jak dopadne letošní 16. ročník Miss ZŠ Jedovnice, tentokrát v ne-tradiční podobě jako Missák.

Každý z šestice soutěžících 9. ročníku chtěl během svého vystoupení přesvědčit porotu, obecenstvo, ale i rodiče a kamarády, že právě on je ten nejlepší. Od představení se, vědomostní soutěže, přes skákání přes švihadlo, hledání partnerky až k videoklipu. Právě ten zaujal všechny nejvíce.

Porotě připadl nelehký úkol - vybrat toho nejlepšího. Titul Missáka ZŠ Jedovnice pro školní rok 2012–2013 si odnesl Patrik Pernica.

Prvním vicemissákem se stal Ivo Loula. Jako druhý vicemissák se umístil Vladislav Vasiliev. Svým vtipným vystupováním si získal obecenstvo opět Patrik Pernica a odnesl si i Missáka sympatie.

Svým vystoupením nám žáci připravili příjemně prožitý předvánoční večer. Poděkování patří i dvojici moderátorů Lindě Loulové a Petru Košťálovi a ostatním žákům 9. ročníku, kteří se na akci podíleli.

Vybrané peníze obdrží náš adoptivní chlapec z Indie Johnie Islampurkar.

Mgr. Jana Nezvalová

Perspektiva technického vzdělávání

Jedovnická základní škola je zapojena společně s dalšími 12 základními školami okresu Blansko do projektu Perspektiva technického vzdělávání, jehož hlavním organizátorem je SOŠ a SOU Blansko. Hlavním cílem tohoto projektu je popularizovat techniku a technické vzdělání na základních školách v okrese Blansko a blízké spádové oblasti a motivovat žáky těchto škol ke studiu technických oborů.

V rámci dílčích aktivit projektu naši žáci několikrát navštíví odborná pracoviště SOŠ a SOU, kde se seznámí s prostředím školy, učebními obory a průběhem výuky, dále se zúčastní ex-

kurzí ve spolupracujících firmách, kterými jsou ALPS Electric Czech, s. r. o., ELEKTROBOCK CZ, s. r. o., Kuřim, Tyco Electronics Czech, s. r. o., Kuřim, Tyco Fire & Integrated Solutions s. r. o., Ráječko a TOS Kuřim.

Součástí projektu jsou i motivační soutěže pro žáky 7., 8. nebo 9. tříd. V roce 2012 se konaly již soutěže elektro a strojní. V obou dvou si naši žáci vedli velice dobře, v kategorii 8. ročníku se na 4. místě umístil Marek Worbis a v kategorii 9. ročníku se na 4. místě umístil Aleš Šebela a vítězství si odnesl Roman Musil.

Mgr. Bc. Michal Souček

Setkání se spisovatelem

V rámci projektu autorského čtení se představil žákům čtvrtých, pátých a šestých tříd začínající spisovatel Jan Sviták. Seznámil je se svými knihami, určenými zejména dětem. Prostřednictvím postav Olivera a jeho sestřenice Emy vtáhl děti do děje své prvotiny Čertovo kopyto. Žáci naslouchali jeho přednesu, ani nedutali a s napětím očekávali, jak dopadne napínavý

příběh. Někteří z nich vznášeli dotazy týkající se tvorby a vydávání literárních děl i jeho života. Po časté otázce, kde si mohou tuto knihu koupit, spisovatel dětem přislíbil, že ji přiveze do školy k zakoupení. Autorské čtení rozšiřuje řady žáků, kteří rádi čtou. Možná, že i u vás doma se zakrátko objeví Čertovo kopyto.

Julie Hrivíková, účastnice akce

1. stupeň v Olešnici!

SKOL – tak tenhle lyžařský pozdrav zná už přes 100 letošních malých lyžařů 1. stupně Základní školy Jedovnice, kteří se každé ráno vydávali vstříc novým zážitkům, zkušenostem a legraci do SKI areálu Olešnice na Moravě.

Už to pomalu začíná být tradicí, že se každý rok, ve stejnou dobu, vydávají děti prvního až pátého ročníku pod velením Mgr. Hany Šíblové na „lyžovačku“ do lyžařského střediska - malého, ale milého a ideálního pro lyžařské začátečníky. Letos se jezdilo v týdnu od 14. do 18. ledna a počasí nám plně nahrávalo na skluznici, aby vše probíhalo tak, jak má.

První den, před osmou hodinou ranní, se na jedovnickém náměstí shromáždilo okolo 130 dětí, rodičů a učitelů (pro tento týden instruktorů), kteří po krátké administrativě naložili svoji lyžařskou výzbroj a výstroj, na-

skočili do tří přistavených autobusů a vyrazili směr Olešnice. Zhruba po necelé hodině jsme byli na místě určení. Skvělá organizace dopomohla tomu, že po krátkém rozdělení družstev instruktorům a zopakování bezpečného chování lyžaře k sobě a k druhým, nebránilo nic tomu, nazout „lyžáky“ a rychle na kopec. Malých začátečníků se ujaly zkušené paní učitelky a dobrovolní rodiče, kteří trénovali obloučky na cvičné louce. Všem to šlo ale tak dobře, že hned druhý den mohli všichni na velký kopec. A kdo to vůbec letos lyžoval? Tak například Trpaslíci, Chupmánkové, Energie, Gama záblesky, Tygři a Tygřice, Machři, Eskymáci, Snowmani, Sněženky, Komety. U těchto družstev se celkově vystřídalo 16 instruktorů z řad nejen učitelů ZŠ Jedovnice, ale i obětavých a trpělivých rodičů a přátel školy.

Celý týden se nám velice dařilo, děti se snažily, dělaly velké pokroky a těšily se na každý nadcházející den, co nového se zase přiučí a co nového vyzkoušejí.

Veliký dík patří maminkám (paní Matuškové, Špačkové, Kovaříkové, Kučerové, Lízalové, Pakostové, Kolmačkové, Urbánkové, Sehnalové, Jaškové, Gernešové) a tatínkům (panu Kolmačkovi, Hánovi, Dvorskému, Janušovi, Hlouškovi), kteří s námi každý den ochotně jezdili a pomohli s „přestrojením“ dětí do lyžařského, postarali se o fungující zázemí a celkově přiložili ruku k dílu. Poděkování také pat-

ří pracovníkům ski areálu za trpělivost, pánům řidičům, naší zdravotnici paní Kleinbauerové, paní Mikuláškové za sponzorský dar a všem rodičům, kteří se podíleli na organizaci! Bez Vás by to nešlo!

Doufáme, že příští rok bude účast i spokojenost stejně vysoká jako letos. Pro mnoho dalších zábavných dnů na lyžích SKOL!

Za učitelky ZŠ Jedovnice Mgr. Šíblovou, Mgr. Fajfrovou, Mgr. Kolářovou, Mgr. Doleželovou, Mgr. Hrazdírovou, Mgr. Slaninovou, Mgr. Svobodovou, pana učitele Srnce a mě :)

Lenka Fajfrová

Novinky a zajímavosti ze ZUŠ

Výherci mezinárodní soutěže přebírali cenu ve Vídni

O zapojení žáků ZUŠ Jedovnice do mezinárodní soutěže Mladí tvůrci pro Dunaj se mohli čtenáři dočíst na stránkách Jedovnického zpravodaje již několikrát. Tato výtvarná soutěž má za cíl nenásilnou formou vtáh-

nout děti a mládež do problematiky životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to přímo v místě, kde sami žijí. Protože náš kraj díky řece Moravě spadá do povodí Dunaje a vzhledem k tomu, že ochrana vody je v současnosti velice žhavým tématem, zapojili se žáci výtvarného oboru ZUŠ Jedovnice do této akce již po několikáté.

Po loňském úspěchu, kdy se jedovnickým podařilo zvítězit v národním kole s land-artovou prací „Stromořeka“ autorů Jakuba Vávry, Johany Vávrové a Žanety Prausové, šli do letošního ročníku ještě s větším nadšením.

Stejně jako loni postoupily vítězné práce z jednotlivých zemí povodí Dunaje do mezinárodního kola. V konkurenci 14 států, 220 škol, 708 uměleckých děl, na jejichž tvorbě se podílelo 1466 autorů (!), zvítězila práce žáků ZUŠ Jedovnice Jakuba Vávry a Dalibora Urbana - sypaná apokalyptická mapa „Řeky 2021!“.

Úspěšní autoři byli pozváni na slavnostní vyhlášení a předání ceny do Vídně, které proběhlo v rámci pravidelně konané schůze Mezinárodní komise na ochranu Dunaje (ICPDR).

V úterý 11. prosince se zúčastnili slavnostního zahájení a recepce konané v budově Spolkového ministerstva pro evropské a mezinárodní záležitosti, kde byli představeni zástupcům jednotlivých států. Vlastní vyhlášení se konalo dopoledne ve středu 12. prosince v budově vídeňské Technické univerzity na pracovní schůzi ICPDR. Potlesk všech zúčastněných potěšil stejně jako hodnotné ceny, které úspěšní autoři převzali.

Díky mladým výtvarníkům z umělecké školy tak jméno obce Jedovnice zaznělo v pochvalném kontextu na mezinárodní úrovni, což je úspěch, který se nepodaří vybojovat každý den. Patří jim tedy bezesporu ocenění i poděkování.

Mgr. Jitka Vávrová

Hudební dárek seniorům

Žáci a učitelé základní umělecké školy připravili v měsíci prosinci hned dvě vystoupení věnovaná našim starším spoluobčanům.

Domov pro seniory Brno – Holásecká se ve středu 12. prosince stal místem setkání věkově odlišných generací. Mladí ze ZUŠ Jedovnice přijeli potěšit svým uměním ty starší, kteří tráví podzim svého života v prostředí moderního a plně vybaveného specializovaného zařízení v Brně – Tuřanech. Prostorná jídelna domova se na hodinu proměnila v koncertní sál, ve kte-

rém zněly tóny klavíru, dechových nástrojů, zpěvu, a nechyběla ani taneční choreografie.

O dva dny později se v Jedovnicích konal vánoční koncert pro místní organizaci STP. Sál v Chaloupkách rozezněly tóny dechového orchestru mladších žáků, který svým zpěvem doprovodili žáci pěveckého oddělení. Polku a valčík v programu střídaly známé vánoční písně a koledy.

Potlesk a slova uznání v průběhu obou akcí byly odměnou pro všechny účinkující i jejich učitele a zároveň zahřály u srdce. Alespoň občas potěšit starší a mnohdy nemocné lidi by mělo být součástí každodenního běhu života nejen v umělecké škole.

Mgr. Josef Škvařil

Místo konce světa koncert tanečního orchestru

Taneční orchestr ZUŠ Jedovnice je již pevně etablovaným hudebním tělesem se zkušenostmi z různých pódii a realizací široké škály vystoupení. Není proto divu, že mladí hudebníci se nenechali zaskočit avizovaným koncem světa. Místo útěku do podzemních bunkrů či na bájemí opředené hory raději zvolili pečlivou hudební přípravu a řadu vánočních vystoupení doplnili o koncert pro studenty SPŠ Jedovnice, který proběhl v pátek 21. prosince a navázal

na předchozí vystoupení souboru v Důbravici a v Nesovicích u Vyškova

Série vánočních vystoupení tanečního orchestru se uzavřela Tříkrálovým koncertem, který se uskutečnil na svátek Tři králů v neděli 6. ledna v kulturním domě v Bořítově. Program protkaný melodiemi různých žánrů byl důstojným rozloučením se svátečním časem Vánoc, ve kterém základní umělecká škola organizovala na tři desítky veřejných vystoupení nejen

v místech svého působení, ale i za hranicemi okresu.

Navzdory sněhu za okny již orchestr na nejbližší zkoušce začne připravovat nový program

pro jarní a letní koncerty, které se navzdory zimě pomalu, ale nezadržitelně blíží.

Mgr. Josef Škvařil

Vánoční koncert

Tradiční vánoční koncert se v Jedovnicích konal ve čtvrtek 20. prosince. V 16 hodin otevřela své brány výstava prací žáků výtvarného oboru, která byla instalována ve vestibulu kulturního domu, v kterém se představili žáci hudebního a tanečního oboru.

nočních koled v podání dechového orchestru mladších žáků. V 16.30 pak odstartoval přibližně hodinový program v sále kulturního domu, ve kterém se představili žáci hudebního a tanečního oboru.

Mgr. Josef Škvařil

Děti a mládež

Mateřské a rodinné centrum Dymáček

S Dymáčkem do nového roku 2013

Od ledna je pro Vás připravena opět pravidelná aktivita **cvičení s malými dětmi**. Kontakty na naše lektorky naleznete na webových stránkách.

Počet nových cvičenek je stále otevřen a uvítáme každou novou maminku nebo tatínka. V případě zájmu se nám ozvěte. V tomto roce

se připravujeme na nákup nového vybavení pro cvičení dětí, a sice padáku a kuliček pro děti.

Každý 3. týden si přijďte vyrobit malou pozornost do **výtvarné dílny**, kterou vede Sylva Vágnerová. Tuto činnost navštěvuje čím dál více maminek a dětí a jsme tomu rády. Na jaře se tedy můžete těšit na velikonoční dekorace a případně další drobnosti pro jarní období.

Novinkou od prosince 2012 je **hudební herna** určená pro všechny, kdo si rádi hrají na hudební nástroje. Je možné si donést vlastní nebo ob-

drží malý nástroj přímo v centru. Aktivitu vede Marta Tesařová.

Děkujeme firmě Koplast s. r. o. za sponzorský dar, díky kterému jsme měli možnost nakoupit koberec do nové místnosti od obce Jedovnice v Dymáčku a začít ji tedy používat pro maminky a děti plnohodnotně a ke spokojenosti všech. Součástí spolupráce s místní firmou je i využívání nádob na třídění odpadu, díky

čemuž můžeme naučit děti chovat se ekologicky ke svému prostředí, které se nachází přímo v CHKO Moravský kras.

V březnu pro Vás připravujeme Velikonoční dílnu a dne 8. března a 9. března bude každoroční Bazárek oblečení v Kulturním domě.

Nejaktuálnější informace naleznete na www.marcdymacek.cz.

Lenka Šebelová, předsedkyně

Junák – svaz skautů a skautek ČR, středisko Jedovnice

Betlémské světlo

V neděli 23. prosince proběhlo slavnostní předávání Betlémského světla v kostele sv. Petra a Pavla v Jedovnicích, kam každoročně přijedou skauti z celého střediska Jedovnice.

Tentýž den se pak vydala skupinka sedmi světlušek a skautek do Domu s pečovatelskou službou. Děvčata rozdávala vánoční přáníčka, která vyrobila na jedné ze schůzek a v lucerničkách přinášela plamínek Betlémského světla. Každý, kdo chtěl, si tak mohl odpálit.

skaut

A co vlastně Betlémské světlo symbolizuje a jak tato tradice začala?

Myšlenka předávání Betlémského světla vznikla v Rakousku jako součást charitativní akce. Předávání křehkého plaménku se díky skautským organizacím odtud rozšířilo do dalších zemí. Poprvé plamínek přicestoval v roce 1986 letadlem z Betléma, místa narození Ježíše Krista, do rakouského Lince. K nám se Betlémské světlo dostalo hned po pádu čtyřicetileté komunistické vlády a v rukou českých skautů žijících v exilu k nám poprvé připutovalo v prosin-

ci 1989 až pod sochu sv. Václava v Praze. V roce 1990 se s myšlenkou Betlémského světla seznámili brněnští skauti na vídeňském mezinárodním setkání skautů a skauetek z celého světa a již na podzim téhož roku začali připravovat českou verzi. Nosnou myšlenkou bylo, a stále je, ukázat, že o Vánocích nejde ani tak o kupu dárků a cukroví, jako o to prožít Vánoce v klidu a pohodě s těmi, které máme rádi a oni nás.

Tříkrálová sbírka

Dobročinnou akci Tříkrálová sbírka pořádala Charita Česká republika v celostátním měřítku již třináctým rokem. Skupinky skautů a skauetek koledovaly postupně po celých Jedovnicích. Na dveře malí koledníci psali zkratku latinského Christus mansionem benedicat: Kristus požehnej tomuto domu. Do kasiček jsme díky Vám vybrali částku 45 438 Kč, což je o 2 500 Kč více, než v roce minulém. Letošní výtěžek Tříkrálové sbírky v Oblastní charitě Blansko je 1 502 824 Kč, celkem bylo 378 zapečetěných pokladniček.

Výtěžek sbírky je tradičně určen na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, mat-

kám s dětmi v tísní a dalším potřebným především v regionech, kde se sbírka koná. Část výnosu sbírky je určena na humanitární pomoc do zahraničí.

Děkujeme všem lidem za jejich štědrost a solidaritu. Za zdárný průběh akce patří také velký dík všem organizátorům a koledníkům.

Více informací můžete najít na webových stránkách sbírky: <http://www.trikralovasbirka.cz/> a také na webových stránkách charity Blansko: <http://blansko.charita.cz/trikralovasbirka/>

Ivana Kučerová

Poděkování Oblastní charity Blansko za Tříkrálovou sbírku

V Jedovnicích se začátkem ledna vydaly do ulic skupinky Tří králů. Chodily dům od domu, zpívaly a prosily o finanční dar do zapečetěných pokladniček. Tuto tradici doplnila dechová kapela Bivojanka, a tak se Jedovnicemi nesly koledy, které dotvářely vánoční čas.

Občané v Jedovnicích přispěli částkou 45 438 Kč. V celé Oblastní charitě Blansko letošní výtěžek přesáhl 1 502 000 Kč. Všichni dárci tak pomohou zkvalitnit služby a projekty, které charita zajišťuje. Prvním je **Podpora krizové pomoci osobám v tísní**. Sem patří různé mimořádné události, jako jsou požáry, povodně, nehody. Charitní pracovníci vyjiždějí, aby mohli postiženým lidem pomoci.

Dalším projektem je **Plnohodnotný život seniorů a zdravotně postižených**. Jedná se o komplexní péči v domácnosti, včetně zapůjčení potřebných pomůcek, například v **Domácí hospicové péči**. Třetí projekt je **Pomoc lidem**

v hmotné nouzi. Charita provozuje humanitární sklad, včetně trvanlivých potravin. Poslední letošní záměr je **I děti nemocné a sociálně znevýhodněné si mohou hrát**. Peníze budou v tomto případě použity na letní tábory nebo volnočasové aktivity pro děti a mládež z azylových domů a ze sociálně slabých rodin. Oblastní charita Blansko děkuje skautům, kteří každoročně přispívají ke zdárnému průběhu sbírky v Jedovnicích. Děkuje dárcům, kteří svou štedrostí přispívají ke zkvalitnění služeb charity Blansko.

Koordinátorka sbírky Marie Sedláková

Historie

Jahudský a Skalský mlýn na Jedovnickém potoce

Výraznou nápodobou, jaká stavba je na titulní stránce, byly skály Propadání v pozadí a nadpis Unter Jedownjtzer Mühle se začátkem prodejní smlouvy s čitelným rokem 1756 a jménem Matieg Taufar (jde o stranu 193 z pozemkové kni-

hy č. 14908 ve fondu C17 Moravského zemského archivu v Brně). Jde tedy o mlýn, který tvořil příslušenství dolního mlýna č. 95 a dnes z něj zbyly tři kamenné tarasy a setřelé stopy náhonu pár desítek metrů před Rudickým (kdysi Je-

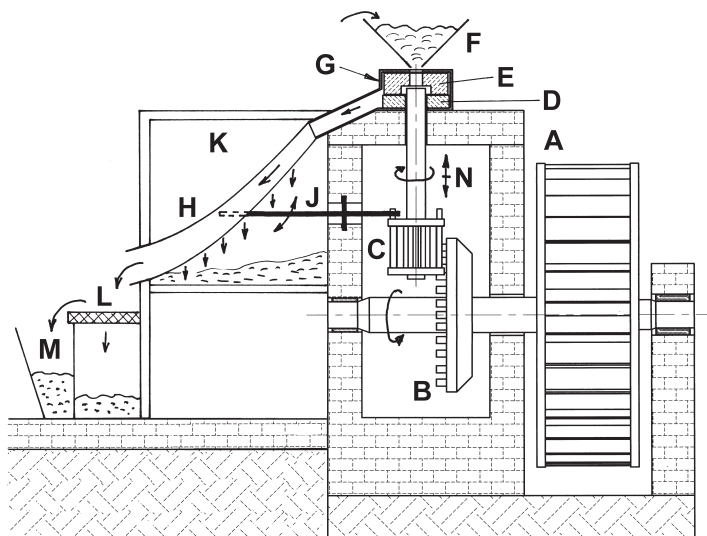
dovnickým) propadáním. Jelikož na horizontu chybí rudický větrný mlýn, je jasné, že kresba vznikla v letech 1849-1865. O mlýnu č. 95 jsem již psal ve Zpravodaji 7+8/2012, o pomocném mlýnu před Propadáním pak v čísle 9+10/2012. Z map 19. století bylo jasné, že tento pomocný mlýn neexistoval r. 1826, pak zde vyrostl mlýn se 2 koly a následně zanikl, zatímco mateřský mlýn č. 95 po celou dobu měl jediné vodní kolo. Podle inzerátu mlynáře Engelberta Matušky ze 3. 7. 1890, kdy nabízí mlýn č. 95 sestávající „ze 3 složení s dlouhými kameny, holendru a stroje špicovacího, vše nejnovější soustavy a nejlepšího stavu“ jsem po konzultaci s Mgr. Ondřejem Mertou z Technického muzea v Brně publikoval názor, že jediné kolo by na pohon tolika strojů nestačilo a že tedy zadní Skalský mlýn se 2 koly musel ještě být v provozu. Ještě v době, kdy byl Zpravodaj v tisku, mi ovšem p. Kuběna ze Sloupu poslal další (starší) inzerát, který celou situaci změnil. V souvislosti s nalezením a publikováním Wankelovy kresby tohoto zadního mlýna je tedy vhodné věci upřesnit.

Nejprve text onoho dalšího inzerátu, který vyšel v Moravské orlici 14. října 1877 na str. 8: „*MLÝN č. 95 v Jedovnicích pod hutí, tak zvaný „jahudský mlýn“, jest z volné ruky se všemi k němu patřícími poli, luky a pastvinami pod výhodnými podmínkami na prodej. Mlýn tento má dvoje složení německé soustavy, jedno americké, pak špicovník a holendr: vše v r. 1871 podle nejnovějšího způsobu vystaveno a dosud v nejlepším stavu se nacházející. Těž k němu přináleží spáleniště ještě jednoho spádu, tak zvaného „skalského mlýna“, který by se s malým nákladem buďto opět v mlýn neb v pilu a p. lehkou přeměnití dal; neboť zděná budova se dosud v dobrém stavu nachází. – Platební podmínky jsou lehké, poněvadž jen nějaká část peněz se složí, ostatní pak dle úmluvy na osm i více let na mlýně ostat může. – Bližší zprávy podá majitel Engelbert Matuška, mlynář v Jedovnicích u Blanska.“*

Z porovnání inzerátů je tedy jasné, že se všechny stroje nacházely v mateřském mlýně č. 95 a na jejich pohon stačilo jediné vodní kolo. Nemuselo jít o chod současný, protože s pomocí nasazování a shazování řemenů bylo možné

stroje připojovat a odpojovat. Na kresbě na obálce, jejíž vznik bych osobně datoval blízko k r. 1850, tedy vidíme mlýn před Propadáním v plné kráse – střecha byla krytá dřevěným šindelem a zřejmě jako na mateřském mlýnu polovalbová, hlavní budova byla zděná z kamene, pod střechou je vidět hrázděnou konstrukci zdi. Vysunutý dřevěný přístavek měl zřejmě omítnuté zdi, protože nejsou vidět prkna na stěn. Přístavek i vstupní verandu kryla společná pultová střecha. Mlýn stál poněkud níže oproti polím (na místě pole je dnes informační tabule), kola byla umístěna za sebou v lednici kryté prkny – podle kresby se zdá, že obě byla velmi malého průměru, první na horní vodu, druhé patrně na vodu spodní. Vodu přiváděl krátký náhon, od toku potoka byl mlýn oddělen úzkým pásem původního terénu. Podle nepřítomnosti komína je zjevné, že tato budova nebyla obytná. Vzhledem k malé výšce budovy je zřejmé, že zde pracovaly pomocné stroje či malá stará (česká) složení.

Pokud jde o uspořádání tzv. **českého složení** (viz obrázek), pak z venku od vodního kola **A** vstupoval do mlýnice dřevěný hřídel, na němž bylo osazeno velké ozubené (palečné) kolo **B** roztáčející přes pastorek **C** (cévník, lucernu) svislý dřevěný hřídel. Ten procházel středem vyvýšeného pevného kamene (spodku, ležáku) **D** a přes železnou kypřici otáčel horním kamenem (běhounem) **E**. Běhoun byl vyšší, protože svou vahou zajišťoval potřebný tlak, ve středu měl otvor, kudy se do složení sypalo z násypného koše (korčáku) **F** zrní – drtilo se mezi uměle drážkovanými čelními plochami obou kamenů, vůle mezi kameny byla stavitelná **N**. Semleté obilí (šrot) vypadávalo na vnějším obvodu do tzv. lubu **G**, odkud bylo vedeno šikmým plátěným rukávem (pytlíkem) **H**. Pytlíkem otrásalo zařízení zvané hasačert **J** – právě jeho nárazy o narážky na cévníku vytvářelo typické klapání mlýnů s českým složením. Díky otřešům se přes plátno vysývala mouka do moučnice **K**, zatímco šrot postupoval pytlíkem dále a vysypával se na síto (žejbro) **L**, jímž propadávala krupice, neprosotý zbytek padal do moučné truhly **M**. Protože mletí bylo nedokonalé, bylo třeba tento proces několikrát opakovat –

v jinak mechanizovaném stroji to znamenalo ručně nosit pytle s obsahem z moučné truhly znovu nahoru do korčáku. Výsledkem tedy byla mouka, krupice a odpad – otruby. Postupným mletím se nejen ze šrotu získávala další mouka, ale – protože se postupně mezera (vůle) mezi kameny snižovala seřízením N - získávala se postupně i mouka jemnější.

Německé složení, inzerované Matuškou, bylo obdobné jako české, ale kameny měly větší průměr a měly jiný poměr tloušťek. Amerikánské složení se v našich mlýnech se objevilo kolem poloviny 19. století a znamenalo revoluci. Obsahovalo více čisticích strojů (mouka byla čistší) a především svislý dopravník (např. korečkový), který zajišťoval vynášení meliva vzhůru k opakovanému mletí – odpadlo tedy namáhavé nošení pytlů z moučné truhly do korčáku. Vzhledem k technické dokonalosti byly tyto mlýny nazývané také umělecké. Ty-

pickým rysem uměleckých mlýnů byla značná výška – ty dokonalé měly 5-7 podlah, minimálně bylo nutné mít nad mlecími kameny prostor pro otáčení korečků dopravníku, což se dalo řešit i na půdě pod zvýšenou střechou. Proto byla mlýnice na mateřském mlýnu č. 95 patrová a s vysokou sedlovou střechou (viz obálka č. 7+8/2012), proto v nízkém pomocném „skalském“ mlýně nemohlo být amerikánské složení užito.

Skalský mlýn tedy vyhořel před říjnem 1877, požár přežila jen kamenná část budovy. Je otázkou, zda ji Matuška zastřešil (patrně ano), ale obnovy se mlýn již nedočkal, stala se z něj ruina a podle srovnání starých fotografií a dnešního stavu se zdá, že byl po 1. světové válce rozebrán na stavební materiál.

Za konzultace děkuji Mgr. Ondřeji Mertovi z Technického muzea v Brně.

Josef Plch

Něco o lidech na mlýnu č. 95

Již ve zpravodaji 7+8/2012 uveřejnil sloupský historik pan Kuběna několik výpisů z matrik, jež se týkají mlýna č. 95. Jelikož jsme prošli další archivní materiály, poznání se prohloubilo – vzhledem k množství dochovaných materiálů

se nabízí možnost zpracovat osudy tohoto mlýna např. formou diplomové práce.

Již 19. září 1688 je mezi jedovnickými osedlými (sedláky) nově zapsán Kristián Konarys (?), syn bývalého jedovnického mlynáře Matěje Konaryse (těžko čitelné – snad Komárka?). Tento

syn tedy v mlynářském řemesle nepokračoval. V letech 1690-92 je v matrice narozených uveden jiný jedovnický mlynář – Jan Jiří Štrajt. Jeho manželka Kateřina během těchto tří let přivedla na svět tři děti. Jméno tohoto mlynáře by mohlo nasvědčovat tomu, že mu byl kmotrem Jan Jiří hrabě z Hejsenštejna, spolujitel rájeckého panství do r. 1666. Je možné, že Štrajt převzal mlýn po Komárkovi, ale nevíme, který. 15. ledna 1756 kupuje dolní jedovnický mlýn (č. 95) Matěj Toufar od rájecké vrchnosti do dědičného vlastnictví. Cena byla stanovena na 400 zlatých s roční splátkou 130 zlatých. Jelikož se na tomto mlýně vyskytují do r. 1832 i osoby z rodu Komárků, je možné, že Toufari převzali mlýn po nich – snad Komárkové neměli dost financí na koupi. Oba rody byly svázány i sňatkem. Matěj Toufar tedy koupil mlýn r. 1756 a držel ho i r. 1762. Po něm zřejmě převzal mlýn jeho syn Josef (+1807). Dědicem mlýna, vyčísleného při té příležitosti na 3.201,5 zlatých, se stal nezletilý syn František, proto se zde jako mlynář dočasně objevuje Johann Silný. František se stal mlynářem až r. 1830 – hodnota mlýna tehdy činila 2.000 zlatých. Patrně dřívějšímu převzetí mlýna bránily nějaké Františkovy finanční závazky, protože když toho roku jako čtyřicátník ovdověl, za 5 měsíců si vzal devatenáctiletou Františku Julínkovou ze mlýna č. 93, ta ještě před svatbou doplatila 511 zlatých a František se na svém mlýně konečně stal mlynářem. Byl jím až do své smrti r. 1854. Po smrti Františka začíná být mlýn zadlužený – zjevně nastal začátek ekonomických potíží mlýna. Dědicem se stal syn František, ale možná nebyl schopen vyplatit dědičné podíly svým dvěma sestrami Josefě a Emílií – a to další bratr Josef zemřel r. 1859 v mladém věku na tuberkulózu. Sám František zemřel již v srpnu r. 1862 ve věku 31 let, jeho zdravotní stav nebyl asi již delší dobu dobrý, protože už v únoru převzala část mlýna do spoluvlastnictví jeho žena Františka, rozená Plotěná. Tato vdova si v dubnu 1863 vzala Antona Matušku, syna mlynáře z Kateřiny. Ale až r. 1867 je jí zapsán do pozemkové knihy i dědičný podíl po zemřelém Františkovi ve výši 5.455 zlatých.

Podle zápisu dluhů se zdá, že majitelkou mlýna byla jen Františka Plotěná – Toufarová – Matušková. Na mlýně se začaly hromadit dluhy - 1861: 300 + 400 zlatých, 1866: 300 zlatých.

Františka měla i pohledávky, ty všechny převzala r. 1865 Kontribuční záložna, patrně jako protihodnotu dluhu. Ale následovaly další dluhy – 300 zlatých půjčka od Františka Kunce ze Senetářova. Roku 1879 se podařilo splatit tři pohledávky v celkové výši 1.103 zlatých (400 + 700 + 3), ale asi šlo o vytloukání klínu klímem s pomocí rodiny, protože následuje dalších dluh 900 zlatých ve prospěch Marie Plotěné z Ivančic. 1880: Žaloba na Františka Plotěného kvůli nesplacenému dluhu zapsanému na mlýně ve výši 2.300 zlatých (asi příbuzný, který byl ručitelem dluhu?). 1881: půjčka 2.500 zlatých od Antonína Sedláka z Lažánek. Nabízí se otázka, kde se dluhy, které se hromadily už od r. 1861, vzaly. Začalo to ještě za života posledního Toufara – Františka. Jediným rozumným vysvětlením jsou investice – snad právě výstavba pomocného mlýna před Propadáním, určitě však nákladná modernizace a pořízení amerického složení, nutně spojené nejen s nákupem nových strojů, ale i s přestavbou mlýnice, zřejmě znamenalo ekonomické zhroutilí mlýna, protože investice se nevrátila. Kdyby ovšem neinvestovali, mlýn by stejně nestačil konkurenci především Julinkova mlýna č. 93. Proto se už r. 1877 a znovu r. 1890 snažil Engelbert Matuška mlýna zbavit – ale marně. Není divu – kupce nenašel. Proto Matuška neobnovil vyhořelý skalský mlýn, proto Jiří Pokladník vyprávěl, že z okruhu příbuzenstva Matušky pochází informace, že mateřský mlýn č. 95 onoho 21. srpna 1900 zapálil sám mlynář, aby získal alespoň nějaké peníze od pojišťovny na zaplacení dluhů.

Ani osobně se Engelbertu Matuškovu na mlýně nedařilo - 14. ledna roku 1867 zemřel ve věku pouhých 22 dnů jeho syn Engelbert, jako příčina úmrtí je uvedeno Fraisen, tedy psotník. Dne 23. června roku 1870 zemřel ve věku čtyř týdnů a třinácti dnů další syn Reinhold, opět je jako důvod uveden psotník. Dne 8. prosince roku 1870 umírá jeho dcera Amálie ve věku dvou let, devíti týdnů a patnácti dnů, tentokrát na zá-

nět mozku. Je zajímavé, že všechna uvedená jména mají víceméně německý původ. S určitým příčinou úmrtí si tehdy moc práce nedávali, takže pokud dítě zemřelo krátce po narození, byl uvedenou příčinou buď psotník nebo božec, což je ovšem to samé (šlo o křečovitě onemocnění).

V roce 1890 je při sčítání lidu na mlýně čp. 95 zapsáno 8 osob – majitel Anton Matuška (*31. 12. 1839) se ženou, 4 čeledíni a 2 služky. Děti žádné. Hospodářská zvířata nebyla zapsána žádná. Zajímavost - v matrikách (vedených církví) je Matuška uváděn jako Anton, ve vrchnostenských zápisech jako Engelbert. Křtěn byl totiž Anton Panduan Engelbert, jeho patronem tedy byl sv. Antonín Paduánský.

Při sčítání k 31. 12. 1900 jsou již Matuškoví pryč, je zde zapsáno 8 nájemníků. Zvířectvo opět žádné.

Po požáru r. 1900 převzalo mlýn Družstvo rolníků v Jedovnicích a obnovilo ho zcela moderně – již nebyly užity mlecí kameny, ale byl instalován mlýn válcový, který obilí mlel mezi dvěma rotujícími válci s rýhovaným povrchem, jako alternativní pohon byl k mlýnskému kolu pořízen parní stroj. Lidové noviny ze 7. září 1902 otiskly na str. 3 reklamní inzerát firmy Továrna na stroje a stavby mlýnů Jos. Prokopa vdovy a synů v Pardubicích, který vychvaluje mj. jejich „nejdokonalejší válcovou stolicí“ a odvolává se i na referenci z Jedovnic: „*Rolnické družstvo v Jedovnicích sděluje, že stolice firmou dodaná pro parní a vodní mlýn v Jedovnicích nad očekávání se osvědčila lehkým chodem a neobyčejně velkou výkonností. Družstvo doporučuje co nejlépe všem pánům mlynářům*

Prokopovy patentní stolice, které vynikají nad ostatní soustavu.“

Výhodu válcových mlýnů bylo i to, že součástí mouky již nebyl kamenný ořez ze složení, jenž působil na zuby jako brusná pasta.

K roku 1905 se pak váže jedna tragická událost, o níž referovaly mj. Plzeňské listy z 10. května 1905 na str. 3 pod titulkem *Mlýnská smrt: „Dne 4. května asi o 5. hodině ráno nalezl mlynář ve mlýně družstva rolníků v Jedovnicích Karel Přikryl učně Konstantina Nevíma v kupě šrotu udušeného. Nebohý hoch den před tím po večěři se z kuchyně vytratil a zalezl si »zdřímnout«. Mezi tím mlýn pracoval a šrot padal na spícího hochu, až ho úplně zasypal a udusil. Vyšetřování bylo zavedeno.*“

Z matriky úmrtí lze doplnit, že šlo o dvanáctiletého syna jedovnického truhláře Konstantina Nevíma, katolického vyznání, jako příčina smrti bylo zapsáno „nahodilá smrt udušením“, pohřbil ho místní kooperátor (kaplan) Antonín Starý. Snad byl chlapec prací tak unavený, že usnul tvrdě – a usnul navěky.

Po družstvu rolníků se nakrátko dostal ještě mlýn do držení rájeckého panského velkostatku, o čemž svědčí inzerát v Lidových novinách z 8. listopadu 1919 na str. 7: „*Ředitelství statků Hugona Salma v Rájci pronajme cestou ofertní na 1 rok tak zvanou Hugonovu Huť v Jedovnicích u „Propadání“. Objekty pozůstávají z mlýna a pily. - Nabídky račte řídit do 15. listopadu tr. na Správu pivovaru v Rájci.*“

A pak se již mlýn i pila dostávají do nájmu a posléze vlastnictví firmy Bohuslav Julínek – ale to už je jiná historie, na stránkách Zpravodaje také již zhruba popsána.

Miloslav Kuběna a Josef Plch

První vánoční stromek v Jedovnicích?

Podle internetové encyklopedie Wikipedie první vánoční stromek v českých zemích postavil v Libni r. 1812 ředitel Stavovského divadla Jan Karel Liebich, až po r. 1840 se zdobení stromčku rozšířilo v bohatých pražských rodinách. Zprávu o vánočním stromku v Jedovnicích přinesly noviny Moravská orlice **17. ledna 1886** na str. 4 mezi krátkými zprávami. Zprávu po-

slal tehdejší jedovnický učitel Vincenc Tomášek, který se později zapsal do obecní historie prosazováním stavby nové školy (byla otevřena r. 1900 – viz Zpravodaj 9+10/2011) a zanechal po sobě cennou kroniku, z níž jsme citovali např. zprávu o podivuhodném uzdravení devítileté Marie Sedlákové v říjnu 1912 (viz Zpravodaj 7+8/2011). Níže zmiňovaný Rafael Hák

se narodil r. 1835 ve Vrbátkách, jedovnickým farářem byl od 20. října 1872 do své smrti 10. ledna 1891. Jelikož R. Hák musel vysvětlovat žákům význam vánočního stromku, šlo patrně o první stromek v Jedovnicích. Čtenářským spolkem je bezpochyby míněn Vlastimil, v uvedené době sídlil stejně jako škola v Panském domě čp. 81. A teď již vlastní text, který nám poskytl p. M. Kuběna ze Sloupu:

Z Jedovnic (Vánoční stromek).

Den 27. minulého měsíce zajisté na dlouho utkví v milé upomínce naší školní mládeže. Uspořádána dne toho od sboru učitelského za přispění ctěné místní školní rady a mnohých příznivců mládeže v místnostech čtenářského spolku slavnost vánočního stromku. Když se byli žáci v budově školní sešli, vedeni jsou po odpoledních službách Božích do místností spolkových, kde připraven byl překrásný vánoční strom, ozářený množstvím světel a ověšený rozličným ovocem, cukrovinkami a jinými dárky. Po obou jeho stranách uloženy byly na dlouhých stolích částky oděvu, vánočky, ovoce, pamlsky druhu rozličného a zásoby potřeb školních. Slavnost samou zahájil zdejší důst. farář P. Rafael Hák přiměřenou řečí, v níž dítkám nejen význam stromku vánočního vysvětlil, nýbrž také, poukázav na množství dárcův přichystaných, jim vděčnost k dobrodincům slovy dojemnými na srdce vložil. Když byl dále důstojný pan řečník jménem učitelstva ctěné místní školní radě

a všem příznivcům mládeže vroucí díky vzdal, a když nato i p. Jos. Nezval, předseda místní školní rady, veškerým dobrodincům poděkoval, zapěli žáci některé vhodné písně, načež nastalo podělování dítek, čímž slavnost pozdě na večer ukončena. Dostalo se 20 nejchudším žákům celého oděvu, více než 100 žáků podělena jednotlivými jeho částkami, ostatní pak sešity psacími, kreslenkami atd.; všichni pak bez rozdílu obdrželi vánočky, ovoce a pamlsky. Jakého tu bylo mezi obdarovanými plesání a s jakou radostí chvátaly dítky pak se svými dárky domů, snadno si lze domyslet. Jistě, že blahý pocit, jež působí vědomí vykonaného dobrého skutku, dostatečnou byl odměnou šlechetným příznivcům naší mládeže, kteří upsáním značných peněžitých obnosů umožnili uskutečnění této slavnosti, vyžadující při velkém počtu po většině chudých žáků zdejší školy obětí nemalých. Úhrnný výsledek sbírek za tímto účelem od učitelstva našeho pořádaných směle se může na 100 zl. ceniti. Nemíníme jmen všech obětavých dobrodinců jednotlivě uváděti, jen tolik podotýkáme, že přednější z nich až 12 zl. k účelu tomu přispěli a že uvědoměle naše obecenstvo činem tím přizeň svou ku škole skvěle osvědčilo. Vyslovuji tudíž jménem učitelstva a jménem školní mládeže všem obětavým dobrodincům nejsrdečnější díky a vznáším k nim snažnou žádost, by vzácnou svou přízeň škole i dále zachovali.

V. Tomášek, správce školy

Duchovní sloupek

Koncertování

Vyráběl jsem plakátek na houslový koncert. Aby bylo i z dálky patrné, o co jde, podložil jsem text obrázkem houslí. Sám o sobě se mi líbil, housle ležely na partituře, takže už tím bylo sděleno, že se na housle bude hrát, jenže osa nástroje byla zešikma zleva doprava, což odpovídá našemu způsobu psaní a čtení. Když jsem se pak na plakátek podíval, připadalo mi, že pohled zvědavého diváka díky tomu podvědomě sjede po obrázku houslí, aniž by se zastavil u textu. A protože o ten šlo, housle jsem

zrcadlově obrátil. Takto housle pohled čtenáře brzdily a nutily k přečtení písemné informace. Spokojeně jsem plakátek vytiskl i rozeslal. Týden jsem ho míjel také u vchodu do kostela, než mě „trklo“, že jsem z těch houslí udělal nástroj pro leváka. Kdyby šlo o basu nebo čelo, obrácení obrázku by nikdo nepoznal, jenže housle mají podbradek! Už se však nedalo nic dělat, plakátek byl zveřejněn a rozeslán a nešlo to vzít zpátky. A tak jsem nic nepodnikl doufaje, že si tohoto nedopatření nikdo nevšimne nebo mi to

odpustí. Tak se i stalo, neboť mě na tuto chybu nikdo neupozornil.

Stojí za povšimnutí, že u strunných nástrojů, ať už smyčcových nebo drnkacích, mačkáme struny levou, obvykle méně šikovnou rukou, což může někomu, zvláště pokud nikdy nezkusil ani zahrát na kytaru písničku na dva či tři akordy, připadat podivné. Mačkání strun na tom správném místě (a ve správnou chvíli) se na první pohled jeví jako to nejtěžší při úsilí loudit z nástroje libé melodie. Proč to tedy téměř všichni dělají levou rukou? Samozřejmě proto, že důležitější je práce pravé ruky, které si většinou při pozorování hudebníků nevšímáme. Každý se může s vynaložením určitého úsilí naučit mačkat struny tak, aby zazněl očekávaný tón nebo akord. Ten však zazní, až těmto tónům vdechne život pravá ruka pomocí smyčce, trsátka nebo jen prstů.

Nevím, jestli bylo dříve slovo *pravá* (-ý, -é, -í) nebo *pravda*, *správný*, *spravedlnost*. Nebo *poprava*? Tu poslední možnost ze jmenovaných bych nevyklučoval, ono je jednodušší ničit leccos včetně lidského života, než něco tvořit, udržovat a rozvíjet. A troufám si tvrdit, že v dějinách bylo násilně zbabeno života mnohem víc nevinných, než zločinců. Můžeme to nějak na-

pravít? „Čo bolo, to bolo,“ říkával jistý major, který si vysloužil přezdívku kladením důrazu na současnost. Pro něj byla důležitá aktuální hodnota, pro nás je důležitý aktuální čas. Současnost, kterou můžeme různě měnit.

Inspirací může být i to muzicírování. Partiturou je celý svět, časoprostor, v němž se hýbáme a jsme. Práce levou rukou, to jsou pravidla a zákony - lidské, Boží i přírodní, to, co je pevně dané nezávisle na tom, jestli se nám to líbí. A pravá ruka, která tomu dává život? Touhy, city, přání, fantazie, vůle, láska, víra... Každý si může dosadit vlastní odpověď. Přemýšlet, čím rozeznává struny na nástroji svého života. Právě tím vznikají libé či nelibé tóny. Motivace našeho jednání má výrazný vliv na to, jestli a jak zapadneme do „orchestru“ lidí kolem sebe, jestli a jak ovlivníme skladbu, kterou společně hrajeme.

A nezapomeňme, že kvalita hudebníka roste tím, že hraje, i když se někdy nedaří, vždyť „není každý den posvěcení“; kvalita nástroje tím, že je používán, i když při tom sem tam utrhá nějaký šrám; kvalita orchestru tím, že se jednotlivci navzájem poslouchají a společně se podřídí dirigentovi.

Václav Trmač, farář v Jedovnicích

Pozvánky

Divadelní soubor Vlastimil Jedovnice

Vás zve na autorské představení

„Třikrát s Vlastimilem“

Povídky: Sto Euro, HARA-KIRI, Kudlanka Pačesatá.

neděle 3. 2. 2013, začátek v 17 hodin

neděle 24. 2. 2013, začátek v 17 hodin

neděle 3. 3. 2013, začátek v 18 hodin

neděle 10. 3. 2013, začátek v 17 hodin

kinosál KD Jedovnice.

Předprodej vstupenek od 23. ledna 2013
v prodejně Květiny Jaroslav Zelinka Jedovnice.

Sejmíkrásek

je loutkové (maňáskové) divadlo, které hraje pro děti v Jedovnicích už 15 let a zve vás na

Pohádkové odpoledne

neděle 10. 2. 2013 v 15 hodin

kinosál KD Jedovnice

1. O zlodějích v kuchyni (německá pohádka)
2. O Smolíčkovi (František Hrubín)
3. O ptáčkovi, myšce a klobáse (pohádka bratří Grimmů)
4. O taškáři Ferrazzanovi, jak napálil královnu

Veselé pohádky pro děti i dospělé zahrají děti pod vedením Ludmily Pleskačové

*Srdečně Vás zveme do komorního sálu
ZUŠ Jedovnice (budova MŠ) na*

**koncert smyčcového kvarteta
studentů konzervatoře Brno.**

Na programu: Smyčcový kvartet
č. 12 F dur Americký, op. 96

Neděle 24. února v 16 hodin

Obsazení:

1. housle – Jindřich Truhlář,
 2. housle – Hana Novotná,
 - viola – Lucie Mrazíková,
 - violoncello – Adéla Mynaříková
- Vstupné dobrovolné.

Přijměte pozvání na netradiční

Koncert učitelů ZUŠ

na kterém místo žáků vystoupí jejich
pedagogové.

**KD Jedovnice, neděle
3. března 2013 v 15 hodin**

*Přijďte si do sálu kulturního
domu poslechnout, jak „to umí
rozbalit“ učitelé vašich dětí!*

Divadelní společnost HÁTA Praha
pro Vás připravuje v kinosále KD Jedovnice
divadelní představení

Rozmarný duch

neděle 24. března 2013

začátek v 18.00 hodin, kinosál KD Jedovnice

Předprodej vstupenek byl zahájen od ledna
2013 v Informačním středisku na náměstí
(knihovna), tel. 516 442 284.

Autor: Noel Coward, režie: Milan Schejbal

V představení hrají:

Jana Zenáhlíková, Lucie Zedníčková,
Mahulena Bočanová, Adéla Gondíková,
Kateřina Hrachovcová, Ludmila Molínová,
Hana Talpová, Ivana Andrlová, Olga Želenská,
Marcela Nohýnková, Jana Šulcová, Marcel
Vašínska, Daniel Rous, Zbyšek Pantůček, Petr
Pospíchal

Reklamy – inzerce

Koupím RD nebo chalupu v Jedovnicích
a blízkém okolí. Tel. 604 522 898

BAUHAUS[®]

BRNO

AKCE 4 + 1 ZDARMA !
Sleva 20 % na všechny
laminátové podlahy **LOGOCLIC[®]**
Platí od 8.2. do 7.3.2013.

BAUHAUS[®]

BRNO – Ivanovice, Rečkovická 3 (u ul. Hradecká) • Tel.: 517 071 811 • e-mail: info.888@bauhaus.cz
BRNO, Strážní 7 - vchod z ul. Heršpická • Tel.: 538 725 011 • e-mail: info.805@bauhaus.cz
www.bauhaus.cz

Tato nabídka platí od 8.2. do 7.3.2013 nebo do vyprodání zásob. Ceny jsou uvedeny včetně DPH. Platí pro obvyklé množství jedné domácnosti. Chyby a změny jsou vyhrazeny.